

Право на працю ветеранів війни є фундаментальним соціально-економічним правом і водночас інструментом їх соціальної адаптації та інтеграції у мирне життя. Попри існування законодавчих гарантій (Конституція України, Закон «Про статус ветеранів війни», КЗпП, Закон «Про зайнятість населення»), вони часто мають декларативний характер.

Основними перешкодами для реалізації трудових прав ветеранів є: формальне виконання квот роботодавцями, відсутність достатніх програм перекваліфікації, стереотипне ставлення до ветеранів, а також неврахування нових викликів ринку праці (цифровізація, внутрішня міграція, віддалена зайнятість).

Воєнний стан одночасно створює нові можливості (потреба у кадрах у сфері безпеки, логістики, оборонного виробництва) та суттєво ускладнює реалізацію трудових прав через економічну нестабільність і руйнування підприємств. Подальший розвиток законодавства і державної політики у сфері працевлаштування ветеранів має ґрунтуватися на принципах реальної підтримки, недискримінації та сприяння професійній адаптації.

Кохан Вероніка

Висновки щодо інноваційних моделей підтримки та адаптації стратегій реалізації трудових прав ветеранів війни

Право на працю ветеранів війни є одним із ключових соціальних прав, реалізація якого в умовах воєнного стану стикається з бар'єрами: стан здоров'я, психологічна адаптація, нестача правових механізмів підтримки. Трудові гарантії, передбачені чинним законодавством, часто залишаються декларативними через відсутність ефективних інструментів реалізації та контролю. Нові тенденції ринку праці (гіг-економіка, дистанційна робота, цифровізація) відкривають для ветеранів як можливості, так і ризики, що потребують правового врегулювання. Інноваційні моделі підтримки (рескілінг,

цифрові платформи, соціальне підприємництво, менторство) можуть істотно підвищити рівень працевлаштування та якість життя ветеранів. Без системних законодавчих змін забезпечити повну інтеграцію ветеранів у ринок праці та їх соціальну адаптацію неможливо.

Пропозиції щодо внесення змін до законодавства

1. Передбачити норми про дистанційну, гнучку та нестандартну зайнятість у Законі України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».
2. Ввести чіткі гарантії соціального страхування для самозайнятих та гіг-працівників із числа ветеранів;
3. створити механізм податкових пільг для роботодавців, які працевлаштовують ветеранів;
4. удосконалити систему квотування, передбачивши відповідальність за її невиконання.
5. Законодавчо закріпити створення державних і приватних цифрових платформ для працевлаштування ветеранів;
6. Розвивати програми підтримки соціального підприємництва та стартапів ветеранів (пільгові кредити, гранти).

Любчик Анна

Практичні висновки з публікації про екологічну стійкість у науково-дослідницькій інфраструктурі

Висновки можуть бути сформульовані наступним чином:

1. Інтеграція екологічної відповідальності: Важливо, щоб наукові установи впроваджували екологічні принципи у всі аспекти своєї діяльності. Це включає не лише дослідження, але й адміністративні та освітні процеси.
2. Освіта та підвищення обізнаності: Освіта та навчання співробітників і студентів щодо екологічної стійкості повинні стати